

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Калиновик
за период 01.01-31.12.2023. године**

Број: РВ055-24

Бања Лука, 23.10.2024. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	4
	Извјештај о ревизији усклађености	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	9
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	10
	1. Увод	10
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	11
	4. Набавке.....	15
	5. Припрема и доношење буџета.....	16
	6. Финансијски извјештаји.....	16
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	17
	6.1.1. Приходи и примици	17
	6.1.2. Расходи и издаци	19
	6.1.3. Буџетски дефицит	21
	6.1.4. Нето финансирање	22
	6.1.5. Разлика у финансирању	22
	6.2. Биланс успјеха	22
	6.2.1. Приходи.....	22
	6.2.2. Расходи.....	22
	6.2.3. Финансијски резултат	23
	6.3. Биланс стања.....	23
	6.3.1. Актива	23
	6.3.2. Пасива.....	27
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	28
	6.4. Биланс новчаних токова	28
	6.5. Временска неограниченост пословања	28
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	29
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	29

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију консолидованих финансијских извјештаја корисника буџета Општине Калиновик који обухватају: Консолидовани биланс стања на дан 31.12.2023. године; Консолидовани биланс успјеха, Консолидовани извјештај о промјенама нето имовине, Консолидовани биланс новчаних токова, Консолидовани периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01 и Консолидовани периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима, за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, консолидовани финансијски извјештаји Општине Калиновик истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200-2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023. године није организован и извршен у складу са чланом 4. став (1. и 2.), 17. став (1. и 5.) и чланом 20. став (1) тачка 3. и 4. и став (3) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер у пописне листе сталне имовине није унесена садашња и исправка вриједности, нефинансијска имовина у сталним средствима није пописана по врстама, потраживања нису пописана појединачно, а за имовину дату на коришћење другим правним лицима и обавезе нису сачињене одвојене пописне листе, код ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ Калиновик није пописано земљиште и залихе медицинског материјала и заштитне опреме, пописне листе не садрже преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања и није извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем вриједности пописане имовине, а Одлука о усвајању извјештаја о попису није донесена у прописаном року. Такође, Извјештај о попису имовине и обавеза Општинске управе, ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ Калиновик, ЈУ Туристичка организација и Народна Библиотека “Јован Дучић” не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза, а Гимназија Калиновик исти није сачинила.

Као што је наведено под тачком 6. овог Извјештаја:

Приликом сачињавања Консолидованог финансијског извјештаја Општине за 2023. годину није извршена консолидација како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за

буџетске кориснике, јер у Консолидовани биланс стања није извршено укључивање капитала сразмерно проценту учешћа у капиталу за ЈУ „Дом за старија лица Калиновик“ и ЈКП „Рад“ Калиновик.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. овог Извјештаја:

Прецијењени су капитални грантови непрофитним субјектима у земљи, а издаци за произведену сталну имовину и зграде и објекти потцијењени у најмањем износу од 222.979 КМ, јер су издаци који се односе на инвестиционо одржавање саобраћајних објеката евидентирани на осталим капиталним грантовима непрофитним субјектима у земљи, што није у складу са чланом 20. став (2. и 3.), 95. став (3) и чланом 105. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.1. овог Извјештаја:

Потцијењена су спорна потраживања и корекција потраживања по основу продаје у земљи, као и расходи од усклађивања вриједности имовине у износу од 289.798 КМ, а прецијењена потраживања по основу продаје у земљи и финансијски резултат текуће године за исти износ, јер није вршена процјена наплативости потраживања по основу продатог земљишта која нису наплаћена у року од 12 мјесеци од датума доспијећа, што није у складу са чланом 73. став (1. и 2.) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.4. овог Извјештаја:

Одливи готовине из пословних активности по основу грантова су више исказани, док су одливи готовине из инвестиционих активности по основу издатака за нефинансијску имовину мање исказани у износу од 222.979 КМ, јер средства дозначена Завичајним удружењима Општине Калиновик за одржавање локалних путева немају карактер капиталног гранта већ издатака за инвестиционо одржавање саобраћајне инфраструктуре, у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и у складу са МРС ЈС 2 – Извјештај о новчаним токовима.

Као што је наведено под тачком 6.7. овог Извјештаја:

Напомене уз финансијске извјештаје не садрже потребна образложења прописана чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, јер нису објелодањене додатне информације о обрачунским приходима, расходима за текуће и капиталне грантове, информације о земљишту које је намијењено за продају, расподјели суфицита, као и друге финансијске и нефинансијске информације.

Образложења уз финансијске извјештаје која је сачинила ЈУ Центар за социјални рад немају форму и елементе писаног образложења у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз консолидоване финансијске извјештаје Општине Калиновик за годину која се завршава на дан 31.12.2023. године су објелодањена питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије консолидованих финансијских извјештаја корисника буџета Општине Калиновик за годину која се завршава на дан 31.12.2023. године. Ова

питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 23.10.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију консолидованих финансијских извјештаја Општине Калиновик за 2023. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у консолидованим финансијским извјештајима Општине Калиновик за 2023. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Путем благајне у Општинској управи Општине Калиновик вршене су исплате по основу плаћања капиталних и текућих помоћи, набавки роба и услуга за различите намјене изнад прописаног износа за појединачне трансакције, а полог новца на пословне рачуне није вршен у прописаним роковима, што није у складу са чланом 3. став (1) тачка д) и став (2), 7. став (2) и чланом 8. став (1. и 2.) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем.

Дневник благајне у Јавној здравственој установи Дом здравља „Свети Лука“ није закључиван на крају сваког дана у којем је било промјена у благајни, што није у складу са чланом 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Туристичка организација Калиновик за основна средства и готовину, а ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ Калиновик за основна средства и залихе материјала, нису успоставили помоћне књиге, што није у складу са чланом 11. став (6. и 8.) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и чланом 27. Закона о трезору.

Помоћна књига за потраживања у Општинској управи Општине Калиновик, у дијелу који се односи на сумњива и спорна потраживања и потраживања за продату нефинансијску имовину, није усаглашена са Главном књигом трезора, што није у складу са чланом 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Као што је наведено под тачком 4. овог Извјештаја:

Набавке радова за инвестиционо одржавање локалних путева, услуга одржавања службених возила, услуга осигурања, одржавања јавне расвјете и набавке горива у најмањем износу од 262.788 КМ извршене су без провођења процедура јавних набавки, што није у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама.

Као што је наведено под тачком 6.1.1.1. овог Извјештаја:

Општина Калиновик није издавала рјешења за комуналне накнаде у 2023. години и претходним годинама, што није у складу са чланом 25. Закона о комуналним дјелатностима и Одлуком о комуналној накнади.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. овог Извјештаја:

За додјелу дијела средстава гранта нису дефинисана правила и критеријуми расподјеле средстава, односно није било јавног оглашавања, средства су додијељена подносиоцима захтјева најчешће без сачињених пројеката, а исти нису оцијењени, рангирани и нису анализирани ефекти уложених средстава, а дио корисника није доставио извјештај о утрошку средстава, што није у складу са чланом 11. Одлуке о извршењу буџета Општине Калиновик за 2023. годину.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на дато мишљење, скрећемо пажњу на наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Лице именовано за директора ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ Калиновик обавља и послове љекара као једини запослени доктор медицине у наведеној установи. Прописима којим се уређује област рада и плата запослених у здравству није дефинисан начин евидентирања сати на раду и обрачуна плате директорима Домова здравља који су упоредо ангажовани и у тимовима породичне медицине или на обављању других здравствених услуга.

Одлуком Владе Републике Српске о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске продужена је примјена одредби наведеног колективног уговора, која је оспорена Одлуком Уставног суда Републике Српске.

Општинска управа Општине Калиновик је коефицијенте за обрачун плата запослених прилагодила одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Калиновик обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Калиновик.

Бања Лука, 23.10.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- 1) консолидација ентитета јавног сектора који нису буџетски корисници врши у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 2) вредновање и евидентирање дијела додијељене имовине (објекта инфраструктуре, земљишта и шума) бивше војне касарне „Неретва – Горњи логор“ врши у складу са чланом 20. став (7), 29. став (7) и 31. став (3) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и да се у складу са наведеним Правилником, након извршене процјене земљишта изврши његова ревалоризација (члан 29. став 7.), а земљиште које је намијењено продаји класификује и вреднује као имовина намијењена продаји (члан 42. и 43. став 1. и 4.);
- 3) евидентирање преноса имовине између буџетских корисника који припадају истој јединици власти унутар исте Главне књиге трезора врши према члану 62. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике;
- 4) извјештај о новчаним токовима саставља у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и у складу са МРС ЈС 2 – Извјештај о новчаним токовима.

Препоручује се начелнику и директору ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“, ЈУ Центар за социјални рад, ЈУ Туристичка организација, Гимназија и Народна библиотека „Јован Дучић“ да обезбиједи да се:

- 5) поступци и процедуре провођења пописа, усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем и извјештавање врши у складу са чланом 4. став (1. и 2.), 17. став (1. и 5.) и чланом 20. став (1) тачка 3. и 4. и став (2. и 3.) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Препоручује се директору ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ да обезбиједи да се:

- 6) евидентирање потраживања по основу извршених амбулантних услуга и услуга превоза пацијената врши на обрачунском основу у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику и директору ЈЗУ Дома здравља „Свети Лука“, ЈУ Центар за социјални рад, ЈУ Туристичка организација, Гимназија Калиновик и Народна библиотека „Јован Дучић“ да обезбиједи да се:

- 7) напомене уз финансијске извјештаје сачињавају и информације објелодањују у складу са захтјевима МРС-ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и члану 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- 1) планирање и провођење поступака јавних набавки врши у складу са одредбама члана 6. и 75. став (2) Закона о јавним набавкама;

- 2) приликом коришћења услуга репрезентације поштују одредбе члана 4. и 5. Правилника о начину располагања и трошења средстава интерне и екстерне репрезентације;
- 3) за додјелу грантова дефинишу правила и критеријуми, осигура једнакост и транспарентност за све кориснике, анализирају остварени резултати и ефекти датих средстава и да корисници средстава гранта подносе извјештаје о утрошку примљених средстава у складу са чланом 11. Одлуке о извршењу буџета за предметну годину;
- 4) продаја непокретности у власништву Општине путем огласа и лицитације врши према члану 14. став (4) и 15. став (2) Правилника о поступку јавног конкурса за располагање непокретностима у својини Републике Српске и јединица локалне самоуправе и да се унос пословних трансакција, односно евидентирање у пословним књигама врши на основу валидне књиговодствене документације о насталом пословном догађају, сходно члану 8. став (1), 9. став (1) и 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- 5) у складу са чланом 25. Закона о комуналним дјелатностима издају рјешења за комуналну накнаду и одреди висина плаћања на основу Одлуке о комуналној накнади и да се предузму мјере за наплату краткорочних потраживања у складу са чланом 22. Упутства о обрачуна, наплати и контроли наплате непореских прихода Општине Калиновик и другим важећим прописима.

Препоручује се директору ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ да обезбиједи да се:

- 6) евидентирање сати дежурства/приправности и обрачун накнаде плате по наведеном основу врши у складу са чланом 11. и 14., став (1., 4. и 5 под а) Правилника о основима стандарда и норматива здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања.

Препоручује се директору ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ и Туристичке организације да се:

- 7) помоћне књиге за нефинансијску имовину у сталним средствима, помоћна књига залиха (Дом здравља) и дневник благајне за готовину (ТО), успоставе на начин да обезбиједи аналитичке податке и увид у хронолошки приказ промјена на средствима, у складу са чланом 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Препоручује се начелнику и директору ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ да обезбиједи да се:

- 8) успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се сачињава годишњи извјештај о спровођењу планираних активности, изврши попис пословних процеса, идентификују и процијене ризици, дефинишу контролне активности, као и друге активности прописане наведеним законом;
- 9) благајничко пословање и управљање готовим новцем врши у складу са чланом 3. став (1) тачка д) и став (2), 7. став (2) и чланом 8. став (1. и 2.) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем и чланом 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- 10) донесе норматив потрошње горива, врши контрола утрошка горива и да се у складу са чланом 3. и 5. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога, издају и попуњавају путни налози за службена возила.

Препоручује се Скупштини Општине да обезбиједи да се:

- 11) донесе одлука о утврђивању мјерила и критеријума за одређивање локалних путева и улица и стратегија развоја локалних путева и улица у насељу како је прописано чланом 10. став (2) и 13. став (4) Закона о јавним путевима.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске,
- Одлука о усвајању Ребаланса буџета и Одлука о извршењу ребаланса буџета Општине Калиновик за 2023. годину,
- Закон о трезору,
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе,
- Закон о локалној самоуправи,
- Закон о систему јавних служби,
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе,
- Закон о уређењу простора и грађењу – чланови 73 до 82; члан 191.,
- Закон о комуналним дјелатностима, чланови 6. до 12., 20. до 25. и члан 41. ,
- Закон о комуналним таксама,
- Закон о шумама – чланови 87-98,
- Закон о водама – чланови: 17 (став 2), 188, 194 и 195.,
- Закон о јавним путевима, чланови 10., 13., 16. и 32.,
- Закона о спорту – чланови 10, 16 и 18.,
- Закон о социјалној заштити,
- Посебни колективни уговор за запослене у органима локалне самоуправе Републике Српске и Појединачни колективни уговор за запослене у Општини Калиновик,
- Посебни колективни уговор за запослене у области социјалне заштите Републике Српске,
- Закон о доприносима,
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII и XIII,
- Закон о јавним набавкама,
- Закон о раду, чланови 26., 39., 204. и 205.,
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида, члан 26. и 27.,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле,
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле,
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској,
- Правилник о поступку јавног конкурса за располагање непокретностима у својини Републике Српске и јединица локалне самоуправе,
- Правилник о вођењу евиденција о присуству радника на раду,
- Правилник о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога и
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Калиновик (у даљем тексту: Општина) је територијална јединица локалне самоуправе и заузима површину од 685 км². Према резултатима пописа становништва из 2013. године, на подручју територије општине, било је настањено 2.029 становника.

Општина остварује своје надлежности у складу са Уставом, Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број: 97/16, 36/19 и 61/21), Статутом и другим важећим прописима којима су утврђена подручја одговорности, надлежности органа и начина финансирања Општине. Органи Општине су Скупштина општине и начелник Општине. Скупштина општине коју чини 13 одборника је орган одлучивања и креирања политике општине, а начелник општине заступа и представља Општину, носилац је извршне власти, руководи радом Општинске управе и одговоран је за њен рад.

Према критеријуму степена развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2023. годину, ова Општина је сврстана у изразито неразвијене јединице локалне самоуправе Републике Српске.

Скупштина општине је Одлуком из 2023. године усвојила Стратегију развоја општине Калиновик за период 2023 – 2026. година („Службени гласник општине Калиновик“, број 7/23).

Средства за рад Општине у 2023. години највећим дијелом су обезбијеђена из пореских и непореских прихода, грантова, трансфера између различитих јединица власти и примитака од нефинансијске имовине.

Општина послује у систему трезорског пословања (SOFI), а у Главној књизи трезора Општине (у даљем тексту: ГКТ), у оквиру фонда 01 (буџет у ужем смислу), евидентирани су финансијске трансакције Општинске управе и нижих буџетских корисника.

У 2023. години из буџета Општине финансирани су Скупштина општине, Општинска управа и нижи буџетски корисници – Јавна здравствена установа Дом здравља „Свети Лука“ Калиновик (у даљем тексту: Дом здравља), Јавне установе Центар за социјални рад, Туристичка организација и Народна библиотека „Јован Дучић“ и Гимназија Калиновик који се дјелимично финансирају из буџета Општине.

Ревизијом је обухваћен консолидовани годишњи финансијски извјештај Општине који укључују финансијске информације Општинске управе и напријед наведених јавних установа на основу евиденција из главне књиге трезора.

На Нацрт извјештаја оведеној финансијској ревизији Општине Калиновик за период 01.01-31.12.2023. године, није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске провела је финансијску ревизију за 2020. годину и у оквиру Извјештаја оведеној финансијској ревизији дато је 15 препорука, седам за финансијске извјештаје и осам за усклађеност. Општина је у складу са чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 98/05 и 20/14), у законом прописаном року, доставила одговор у којем су изнесене радње које су предузете ради превазилажења пропуста и неправилности утврђених у Извјештају оведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2020. године. Ревизијом је

утврђено да је проведено шест препорука, пет препорука дјелимично проведено и четири препоруке нису проведене. Код дјелимично проведених препорука, непроведени дио се односи на провођење процедура пописа имовине и обавеза, објелодањивања у Напоменама, доношење интерних аката, провођење процедура јавних набавки и наплату прихода од комуналне накнаде. Препоруке које нису проведене односе се на консолидацију ентитета који нису буџетски корисници, процјену вриједности и евидентирање објеката инфраструктуре, земљишта и шума, коришћење услуга репрезентације и додјелу средстава гранта.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и рад органа Општине, послови, надлежности и одговорности, финансирање, учешће грађана у локалној самоуправи, сарадња и представљање, као и друга питања од значаја за рад и обављање послова прописани су Законом о локалној самоуправи и дјелимично утврђени постојећим интерним актима и то Статутом Општине, Одлуком о оснивању Општинске управе, Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе и Правилником о интерним контролама и интерним контролним поступцима.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе Општине систематизовано је 29 радних мјеста за 35 извршилаца (без функционера). На дан 31.12.2023. године у Општинској управи била су запослена 23 извршиоца, од чега 17 на неодређено, два на одређено, два функционера (начелник Општине и замјеник начелника) и два приправника.

Код нижих буџетских корисника (јавних установа) за које се средства за лична примања обезбјеђују у буџету Општине, била су запослена укупно 23 извршиоца и то у Туристичкој организацији четири запослена (три у сталном радном односу и један на одређено вријеме), ЈУ Центар за социјални рад четири стално запослена лица и у Дом Здравља 15 стално запослених лица.

Одлуком Владе Републике Српске о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 21/21 и 69/21) продужена је примјена одредби Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 20/17, 85/18, 86/18, 21/20, 21/21, 69/21 и 8/22), која је оспорена Одлуком Уставног суда Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 20/23).

Општинска управа Општине Калиновик је коефицијенте за обрачун плата запослених прилагодила одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима је донесен 2014. године и исти Општина није усагласила са измјенама у законској и подзаконској регулативи, нити је усклађиван са измјенама интерних прописа.

Помоћна књига основних средстава - нефинансијске имовине у сталним средствима није у потпуности вођена у складу са правилима и процедурама вођења помоћних књига, јер евиденције о дијелу имовине (објекти, опрема, нематеријална улагања, јавна расвјета итд.) не садрже потребне податке о имовини, односно јединицу мјере објекта – површину или друге параметре величине, датум набавке, назив добављача и друге релевантне карактеристике сваке ставке имовине. Туристичка организација Калиновик за основна средства и готовину и Дом здравља за основна средства и залихе материјала нису успоставили помоћне књиге, што није у складу са чланом 11. став (6. и 8.) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 94/15 и 78/20) и члану 27. Закона о трезору („Службени гласник Републике Српске”, број 28/13 и 103/15).

Помоћна књига за потраживања није усаглашена са Главном књигом (у дијелу који се односи на сумњива и спорна потраживања и потраживања за продату нефинансијску имовину), што није у складу са чланом 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Продаја непокретности - земљиште у оквиру Туристичког комплекса „Зеленгора“, вршена је путем лицитације. Ревизијом је утврђено да је у појединим случајевима, као други учесник у лицитацији пријављено лице које је члан комисије, што није у складу са чланом 14. став (4) Правилника о поступку јавног конкурса за располагање непокретностима у својини Републике Српске и јединица локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број 20/12). Након закључења Записника о поступку лицитације са лицем чија је понуда утврђена као најповољнија није закључен уговор у писаној форми, односно нотарски уговори су накнадно закључивани само са купцима који су извршили уплату укупне продајне цијене, што није у складу са чланом 26. став (1) наведеног Правилника. Потраживања по основу продатих парцела су призната и евидентирана на основу Записника о поступку лицитације, што није у складу са чланом 8. став (1), 9. став (1) и 12. став (4) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, јер наведени документ не представља књиговодствену исправу дефинисану одредбама претходно наведеног Закона.

У току 2023. године Општина је вршила исплате из благајне у појединачним износима већим од 500 КМ (набавке роба и услуга, за капиталне и текуће помоћи физичким лицима, исплаћена средства за организацију културних и спортских манифестација), а новчана средства од дијела продате непокретне имовине није полагала на рачун, што није у складу са чланом 3. став (1) тачка д) и став (2), 7. став (2) и чланом 8. став (1. и 2.) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем („Службени гласник Републике Српске“ број 86/12, 10/14 и 7/23). Благајнички извјештаји нису овјерени од стране овлашћеног лица (потписани су само од стране благајника). Дневник благајне у Дому здравља није закључиван на крају сваког дана у којем је било промјена у благајни, већ на крају мјесеца, што није у складу са чланом 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Евиденција о присуству запослених на послу није вођена ажурно и на прописаним обрасцима, односно присуство на послу је у појединим случајевима уписивано и за лица која су била на боловању, што није у складу са чланом 3. став (2) и 5. став (1. и 2.) Правилника о вођењу евиденција о присуству радника на раду („Службени гласник Републике Српске“, број 40/16).

Ревизијом је утврђено да рачуни за услуге репрезентације не садрже одговарајућа образложења у вези настанка истих, а посебним актом начелника нису одређени мјесечни лимити утрошка средстава репрезентације, што није у складу са чланом 4. и 5. Правилника о начину располагања и трошења средстава интерне и екстерне репрезентације.

Није утврђен норматив потрошње горива за службена возила Општине и није вршена контрола утрошка горива по појединим возилима. За дио службених возила нису издавани и попуњавани путни налози за возила, што није у складу са чланом 3. и 5. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога („Службени гласник Републике Српске“, број 74/17), којим је прописана обавеза издавања, попуњавања и вођења евиденције о издатим путним налозима. Такође, у Дому здравља није вршена контрола утрошка горива по појединим возилима.

Скупштина општине није донијела интерна акта у складу са Законом о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“, број 89/13) и то Одлуку о утврђивању мјерила и критеријума за одређивање локалних путева и улица у насељу (члан 10. став 2.) и Стратегију развоја локалних путева и улица у насељу (члан 13. став 4.). Такође, Општина није донијела Одлуку о комуналним дјелатностима, везану

за њихову организацију и обављање, што није у складу са чланом 6. став (2) Закона о комуналним дјелатностима.

Општинска управа и Дом здравља нису сачинили годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2023. годину, што је прописано Правилником о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 1/22). Такође, нису предузели ни друге активности у вези примјене одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16) односно није сачињен попис и опис пословних процеса, није успостављена књига пословних процеса и није извршено идентификовање и процјена ризика.

Лице именовано за директора Дома здравља обавља и послове љекара као једини запослени доктор медицине у наведеној установи. Прописима којима се уређује област рада и плата запослених у здравству није дефинисан начин евидентирања сати на раду и обрачуна плате директору Дома здравља који је упоредо ангажован и у тимовима породичне медицине или на обављању других здравствених услуга.

За директора Дома здравља, који уједно обавља и послове љекара у Дому здравља (код обрачуна плате се примјењује коефицијент директора), осим обрачуна плате за редовне сате на раду, вршено је увећање плате по основу сати дежурства (8 сати) и приправности (8 сати) које је, као једини љекар у установи, остварио за сваки дан у мјесецу, што није у складу са чланом 61. став (3) и 66. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, број 1/16, 66/18, Одлука УС 91/21 и 119/21), којим је прописано да радник у току године не може радити прековремено више од 230 часова (према одредбама наведеног закона и дежурство на радном мјесту се сматра прековременим радом). У Дому здравља дјелатност породичне медицине обезбјеђује само један тим. Евидентирање сати дежурства и обрачун накнаде плате по основу истог, није усклађен са чланом 11. и 14., став (1., 4. и 5 под а) Правилника о основима стандарда и норматива здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања којим је прописано да хитну медицинску помоћ, као обавезан дио редовне активности, пружају тимови примарног нивоа здравствене заштите и која се у мјестима са мање од пет тимова, организује кроз приправност (тако да се обезбиједи присуство једног тима континуирано у току 24 часа).

У складу са Рјешењима о именовану Комисија за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023. године извршен је попис и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза. Ревизијским испитивањем провођења истог утврђене су неусклађености са чланом 17. став (1. и 5.) и 20. став (2. и 3.) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16 и 113/21), јер Комисија за попис имовине и обавеза није сачинила План рада, у пописне листе сталне имовине нису унесене исправка и садашња вриједност (унесена је само набавна вриједност), нефинансијска имовина у сталним средствима није пописана по врстама/групама (један дио сталних средстава није приказан по сваком имовинском предмету ни количински ни вриједносно и због тога није осигурана могућност утврђивања стварног стања имовине које је требало бити утврђено пописом) и нису сачињене рекапитулације наведене имовине, такође за сваку категорију имовине и обавеза (имовина дата на коришћење другим правним лицима и обавезе), нису сачињене одвојене пописне листе, а потраживања нису пописана појединачно, у Извјештају/елаборату о попису имовине и обавеза није дат упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза (за нефинансијску имовину у сталним средствима наведен је само податак о укупној садашњој и набавној вриједности).

Ревизијским испитивањем провођења пописа код нижих буџетских корисника утврђене су неусклађености са чланом 4. став (1. и 2.), 20. став (1) тачка 3. и 4. и став (2) поменутог Правилника, јер у Дому здравља није извршен попис грађевинског земљишта и залиха медицинског заштитног материјала и заштитних средстава, извјештај о попису не садржи минимално прописане елементе (упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза, преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања), није извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем вриједности пописане имовине и Одлука о усвајању извјештаја о попису од стране Управног одбора није донесена у прописаном року, а код ЈУ Туристичка организација и Народна Библиотека извјештај о попису имовине и обавеза не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза, а ЈУ Гимназија „Калиновик“ исти није сачинила.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и другим прописима, што је осим у овој тачки наведено у већини тачака овог извјештаја.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **интерним актима Општине одреди лице задужено за вођење евиденције о присуству запослених на послу и да се иста води ажурно и на прописаним обрасцима у складу са чланом 3. став (2) и чланом 5. став (1. и 2.) Правилника о вођењу евиденција о присуству радника на раду,**
- **благајничко пословање и управљање готовим новцем врши у складу са чланом 3. став (1) тачка д) и став (2), 7. став (2) и чланом 8. став (1. и 2.) Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем,**
- **приликом коришћења услуга репрезентације поштују одредбе члана 4. и 5. Правилника о начину располагања и трошења средстава интерне и екстерне репрезентације,**
- **усвоји норматив потрошње горива, врши контрола утрошка горива и да се у складу са чланом 3. и 5. Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога, издају и попуњавају путни налози за службена возила,**
- **продаја непокретности у власништву Општине путем огласа и лицитације врши према члану 14. став (4) и 15. став (2) Правилника о поступку јавног конкурса за располагање непокретностима у својини Републике Српске и јединица локалне самоуправе и**
- **унос пословних трансакција, односно евидентирање у пословним књигама врши на основу валидне књиговодствене документације о насталом пословном догађају, сходно члану 8. став (1), 9. став (1) и 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.**

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се:

- **евидентирање сати дежурства/приправности и обрачун накнаде плате по наведеном основу врши у складу са чланом 11. и 14., став (1., 4. и 5 под а) Правилника о основима стандарда и норматива здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања,**
- **на основу утврђеног норматива потрошње горива, врши контрола и извјештавање о утрошку истог и**
- **Дневник благајне закључује на крају сваког дана у којем је било промјена у благајни, како је прописано чланом 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.**

Препоручује се начелнику и директору Дома здравља да обезбиједи да се:

- **успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се сачињава годишњи извјештај о спровођењу планираних активности, изврши попис пословних процеса, идентификују и процијене ризици, дефинишу контролне активности, као и друге активности прописане наведеним законом.**

Препоручује се директору Дома здравља и Туристичке организације да се помоћне књиге за нефинансијску имовину у сталним средствима, помоћна књига залиха (Дом здравља) и дневник благајне за готовину (ТО), успоставе на начин да обезбиједи аналитичке податке и увид у хронолошки приказ промјена на средствима, у складу са чланом 12. став (5) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Препоручује се начелнику и директору Дома здравља, ЈУ Центар за социјални рад, Туристичке организације, Гимназије и Народне библиотеке да обезбиједи да се поступци и процедуре провођења пописа, усаглашавање књиговодственог стања са стварним стањем и извјештавање врши у складу са чланом 4. став (1. и 2.), 17. став (1. и 5.) и чланом 20. став (1) тачка 3. и 4. и став (3) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Препоручује се Скупштини општине да обезбиједи да се донесе одлука о утврђивању мјерила и критеријума за одређивање локалних путева и улица и стратегија развоја локалних путева и улица у насељу како је прописано чланом 10. став (2) и 13. став (4) Закона о јавним путевима.

4. Набавке

Планом јавних набавки за 2023. године са измјенама и допунама планиране су набавке роба, услуга и радова укупне вриједности од 2.225.685 КМ (15 директних споразума у вриједности од 84.000 КМ, осам конкурентских захтјева у вриједности од 300.587 КМ, један поступак набавке услуга из Анекса II у вриједности од 15.000 КМ и седам отворених поступака у вриједности од 1.826.098 КМ). Износи наведени у овој тачки извјештаја су без укљученог пореза на додату вриједност.

Према извјештају о проведеним поступцима јавних набавки у 2023. години, додјелом уговора окончано је 20 поступака укупне вриједности од 333.793 КМ (15% од укупно планираних поступака јавних набавки за 2023. годину) и то један отворени поступак у износу од 134.996 КМ који се односи на набавке у вези изградње Калиновачке куће, два поступка по конкурентском захтјеву за достављање понуда у износу од 69.000 КМ (набавка радова на санацији пута и набавка опреме за видео надзор), један поступак набавке услуга из Анекса II у износу од 20.000 КМ (набавка угоститељских услуга и услуга хотелског смјештаја) и 16 директних споразума у износу од 86.783 КМ.

Набавка Калиновачке куће проведена је крајем 2023. године, а уговор је реализован у 2024. години у износу од 134.996 КМ.

Ревизијским испитивањем обухваћено је осам поступака набавки вриједности од 245.796 КМ (74% укупно уговорених набавки током 2023. године) и то отворени поступак за набавку, односно изградњу Калиновачке куће (134.996 КМ), један поступак набавке услуга из Анекса II у износу од 20.000 КМ (набавка угоститељских услуга), два конкурентска захтјева за достављање понуда укупне вриједности од 69.000 КМ (набавка радова на санацији пута и набавка опреме за видео надзор) и четири директна споразума укупне вриједности од 21.800 КМ (набавка рекламног материјала, уређење корита Јажихког потока и ископ и утовар посипног материјала за насипање локалних путева).

Ревизијским испитивањем утврђено је да Општина није провела поступке јавних набавки, радова, роба и услуга за извршене набавке у најмањем износу од 262.788 КМ (инвестиционо одржавање локалних путева, одржавање службених возила, услуге осигурања, одржавање јавне расвјете и набавке горива), што није у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама, којим је прописано да је уговорни орган дужан да додјељује уговоре о јавној набавци роба, услуга и радова примјењујући поступке дефинисане наведеним законом и подзаконским актима.

Општина није објавила основне елементе уговора за све поступке јавних набавки на порталу јавних набавки, што није у складу са чланом 75. став (2) Закона о јавним набавкама.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се планирање и провођење поступака јавних набавки врши у складу са одредбама члана 6. и 75. став (2) Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине је 26.12.2022. године усвојила Буџет Општине за 2023. годину у износу од 6.100.000 КМ, а 27.12.2023. године Ребаланс буџета којим је одобрен буџетски оквир у износу од 6.450.000 КМ („Службени гласник Општине“ број 8/23).

Ребалансом буџета је планирано финансирање активности Општине из буџетских прихода у износу од 3.939.228 КМ (порески приходи 2.608.750 КМ, непорески приходи 1.100.188 КМ, грантови и трансфери између различитих јединица власти 230.190 КМ), примитака за нефинансијску имовину (400.000 КМ) и неутрошених намјенских средстава из претходног периода у износу од 2.110.772 КМ (кредитна средства 1.729.535 КМ и намјенска средства из претходне године 381.237 КМ).

Одлуком о усвајању Ребаланса буџета Општине буџетски оквир је одобрен за лична примања (1.549.297 КМ), расходе по основу коришћења роба и услуга (915.824 КМ), расходе финансирања за камате на зајмове (95.160 КМ), субвенције (334.000 КМ), грантове (1.009.763 КМ), дознаке на име социјалне заштите (454.000 КМ), трансфере (8.100 КМ), издатке за набавку нефинансијске имовине и дуг (2.003.856 КМ) и буџетска резерва (80.000 КМ).

Након доношења Ребаланса буџета нису вршене реалокације буџетских средстава.

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на регулативу која дефинише процес припреме и доношења буџета.

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила Консолидоване обрасце финансијских извјештаја Биланс стања, Биланс успјеха, Периодични извјештај о извршењу буџета (у даљем тексту: ПИБ 01), Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима (у даљем тексту: ПИФ) и Биланс новчаних токова у складу са чланом 26. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17 и 17/22) и обрасце финансијских извјештаја са Напоменама доставила Министарству финансија Републике Српске у електронској и материјалној форми у складу са чланом 49. став (6) поменутог правилника.

Приликом сачињавања Консолидованих финансијских извјештаја Општине за 2023. годину није извршена консолидација како је прописано чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 115/17 и 118/18), јер у Консолидовани биланс стања није извршено укључивање капитала сразмерно проценту учешћа у капиталу ЈУ „Дом за старија лица Калиновик“ и ЈКП „Рад“ Калиновик.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се у Консолидовани финансијски извјештај укључују сви контролисани ентитети како је прописано одредбама члана 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01 – 31.12.2023. године исказано је у цјелости на рачуноводственом фонду 01 у обрасцу ПИБ 01– Периодични извјештај о извршењу буџета на рачуноводственом фонду 01, што представља буџет у ужем смислу (у даљем тексту: ПИБ 01) и обрасцу ПИФ – Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима (у даљем тексту: ПИФ). Општина је у 2023. години исказала укупне приходе и примитке у износу од 4.630.137 КМ што је 7% више од планираних, док су укупни расходи и издаци исказани у износу од 4.878.317 КМ, што је за 24,4% мање у односу на ребаланс буџета.

Скупштина општине је на сједници одржаној 19.04.2024. године разматрала и усвојила извјештај о извршењу буџета Општине за 2023. годину („Службени гласник Општине Калиновик“ број 3/24).

6.1.1. Приходи и примици

Приходи и примици за 2023. годину у ПИБ-у 01 и ПИФ-у су исказани у износу од 4.630.137 КМ, што са намјенским неутрошеним средствима прикупљеним у претходној години од 381.237 КМ и неутрошеним намјенским кредитним средствима из 2022. године од 222.979 КМ, која су утрошена у 2023. години у укупном износу од 604.216 КМ - чини укупна буџетска средства од 5.234.353 КМ. Намјенска средства обезбијеђена у претходној години су исказана у износу утрошених средстава у 2023. години на позицији - расподјела суфицита из претходног периода. Односе се на средства намјенских непореских прихода по основу накнада за шуме (319.098 КМ), накнада за воде (30.318 КМ) и концесионих накнада (31.821 КМ)

6.1.1.1. Приходи

Порески приходи исказани су у износу од 2.697.573 КМ, а највећим дијелом се односе на порезе на лична примања и приходе од самосталних дјелатности (126.988 КМ), порезе на имовину (71.949 КМ) и индиректне порезе прикупљене преко Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине (2.494.045 КМ).

Непорески приходи су исказани у износу од 1.243.943 КМ, по основу накнада по разним основама (719.815 КМ), административних накнада и такси (4.375 КМ), комуналних накнада и такси (11.852 КМ), прихода од пружања јавних услуга (499.091 КМ) и осталих непореских прихода (7.805 КМ).

Накнаде по разним основама (намјенска средства) остварене су највећим дијелом по основу накнада за коришћење шума у износу од 633.323 КМ (од чега се на накнаде за шуме у приватној својини односи износ од 11.681 КМ), накнада за воде (11.112 КМ), средстава за финансирање заштите од пожара (2.850 КМ) и концесионе накнаде (72.452 КМ).

Скупштина општине је након обезбијеђених сагласности надлежних министарстава усвојила планове/програме о утрошку остварених средстава по основу накнада за шуме, накнада за воде и концесионих накнада. Није донесен план утрошка средстава за финансирање посебних мјера заштите од пожара, а у 2023. години су остварене у износу од 2.850 КМ.

Планом утрошка средстава остварених по основу накнада за шуме планирано је финансирање у износу од 400.000 КМ. Према Извјештају о реализацији плана, расположива средства су износила 621.642 КМ (у план нису укључена пренесена неутрошена средства из 2022. године). Према достављеном Извјештају о утрошку

средстава остварених по основу накнаде за шуме, у 2023. години су у складу са планом утрошена средства у износу од 468.140 КМ (односе се на субвенције у пољопривреди и ЈКП „Рад“ Калиновик за одржавање водоводне и канализационе мреже у укупном износу од 211.717 КМ, одржавање локалних путева у општини од 136.162 КМ и капитална улагања за набавку опреме и зграда од 120.261 КМ). Неутрошена средства од 153.502 КМ која су уплаћена крајем децембра/2023. године исказана су на жиро-рачуну Општине.

Намјенска средства посебних водних накнада Планом утрошка средства остварених од водних накнада планирана су у износу од 11.000 КМ, а остварена у износу од 11.114 КМ. Наведена средства нису утрошена у 2023. години и исказана су на намјенском рачуну посебних намјена за воде.

Намјенска средства од концесионих накнада, Програмом утрошка средства остварених од концесионих накнада планирана су у износу од 70.000 КМ, а остварена у износу од 72.452 КМ. Наведена средства нису утрошена у 2023. години и исказана су на јединственом рачуну трезора Општине.

Скупштина општине је усвојила извјештај о реализацији наведених намјенских средстава.

Приходи од комуналних накнада и такси су остварени у потпуности по основу комуналних такси. Општина није издавала рјешења за комуналне накнаде у 2023. години и претходним годинама, што није у складу са чланом 25. Закона о комуналним дјелатностима („Службени гласник Републике Српске“, број 124/11 и 100/17) и Одлуком о комуналној накнади („Службени гласник општине Калиновик“, број 12/14), којима је одређена висина и обавеза плаћања комуналне накнаде.

Приходи од пружања јавних услуга највећим дијелом се односе на приходе које је остварио Дом здравља од Фонда здравственог осигурања Републике Српске за пружање здравствених услуга (495.928 КМ).

Остали непорески приходи највећим дијелом се односе на рефундације плата приправника уплаћене од стране Завода за запошљавање Републике Српске (6.400 КМ).

Грантови се односе на уплаћена средства од стране Министарства рада и борачко-инвалидске заштите (5.000 КМ) и општина Пале, Трново, Рогатица и Источно Сарајево (4.500 КМ) за манифестацију „Гвозно - Озон“.

Трансфери између различитих јединица власти исказани су у износу од 271.778 КМ, а највећим дијелом се односе на трансфер од Министарства управе и локалне самоуправе за неразвијену општину (80.451 КМ), Владе Републике Српске за манифестацију „Гвозно - Озон“ (10.000 КМ), Министарства здравља и социјалне заштите по основу Закона о социјалној заштити (121.096 КМ) и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за изградњу Калиновачке куће (50.000 КМ).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се у складу са чланом 25. Закона о комуналним дјелатностима, издају рјешења за комуналну накнаду и одреди висина плаћања на основу Одлуке о комуналној накнади.

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у укупном износу од 407.343 КМ по основу примитака за нефинансијску имовину (405.788 КМ) и осталих примитака (1.555 КМ).

Примици за нефинансијску имовину су остварени по основу продаје земљишта у оквиру Туристичког комплекса „Зеленгора I“ и „Зеленгора II“ (објашњено у тачки 3. овог извјештаја).

6.1.2. Расходи и издаци

Расходи и издаци у обрасцима ПИБ 01 и ПИФ исказани су у укупном износу од 4.878.317 КМ, а односе се на буџетске расходе (4.443.105 КМ) и издатке (435.212 КМ).

6.1.2.1. Расходи

Буџетски расходи су исказани по основу расхода за лична примања запослених (1.536.127 КМ), расхода по основу коришћења роба и услуга (925.364 КМ), финансирања камата на примљене зајмове (97.640 КМ), субвенција (370.583 КМ), грантова (1.060.063 КМ), дознака на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (442.667 КМ) и трансфера између различитих јединица власти (10.661 КМ).

Расходи за лична примања запослених се односе на расходе за бруто плате запослених (1.289.145 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (239.846 КМ) и једнократне помоћи – бруто (7.136 КМ). Обухватају лична примања запослених у Општинској управи и установама чија се лична примања финансирају из буџета Општине (Центар за социјални рад, Дом здравља и Туристичка организација).

Расходе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада чине накнаде за превоз на посао и са посла (18.290 КМ), накнаде за топли оброк (71.357 КМ), регрес за годишњи одмор (60.900 КМ), награде за посебне резултате у раду (8.121 КМ), дневнице за службена путовања у земљу (2.040 КМ) и порез и доприноси на накнаде (79.138 КМ).

Расходи по основу коришћења робе и услуга се највећим дијелом односе на расходе по основу енергије, комуналних и комуникационих услуга (138.246 КМ), режијског материјала (19.559 КМ), текућег одржавања (178.578 КМ), путовања и смјештаја (79.040 КМ), стручних услуга (81.041 КМ), услуга одржавања јавних површина и заштите животне средине (124.763 КМ) и на остале неklasификоване расходе (301.292 КМ).

Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга највећим дијелом се односе на расходе по основу утрошка енергије (52.182 КМ), комуналних услуга (49.151 КМ) и комуникационих услуга (28.391 КМ).

Расходи за текуће одржавање највећим дијелом се односе на расходе за текуће одржавање објеката друмског саобраћаја (88.005 КМ), превозних средстава (33.961 КМ) и расходе за остало текуће одржавање (50.932 КМ).

Расходи по основу путовања и смјештаја су исказани највећим дијелом по основу утрошка горива у износу од 73.813 КМ, од чега у Општинској управи 22.402 КМ, а у Дому здравља 40.866 КМ.

Расходи за стручне услуге највећим дијелом се односе на расходе услуга платног промета (8.019 КМ), објављивања тендера, огласа и информативних текстова (26.585 КМ), осигурања имовине и запослених (13.029 КМ), одржавања рачунарских програма и лиценци (9.884 КМ) и остале стручне услуге (12.852 КМ).

Расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине односе се на услуге одржавања зелених површина (38.148 КМ), утрошак електричне енергије за јавну расвјету (35.335 КМ), зимске службе (48.158 КМ) и заштите животне средине (3.122 КМ).

Остали неklasификовани расходи највећим дијелом се односе на бруто накнаде скупштинским одборницима (100.929 КМ), накнаде по уговорима о дјелу (23.976 КМ), накнаде за рад ван радног односа (9.264 КМ), репрезентацију на име угоститељских услуга (34.216 КМ), обиљежавања манифестација Општине (56.865 КМ), поклона (22.879 КМ) и остале непоменуте расходе (41.648 КМ).

Субвенције се односе на субвенције у области пољопривреде – субвенције за млијеко у износу од 71.902 КМ, пројекти у пољопривреди/подстицаји у износу од 146.100 КМ (набавка пластеника, основног стада, пројекти за развој перадарства и др.), ванредне мјере и накнада штета у износу од 29.423 КМ и субвенције у осталим областима од 123.145 КМ (ЈКП „Рад“ и Центротранс - субвенција за превоз). Средства субвенција за пољопривреду су одобрена у складу са Правилником о условима и начину расподјеле средстава за субвенције у пољопривреди који се доноси на годишњем нивоу.

Грантови се односе на текуће и капиталне грантове. Текући грантови највећим дијелом се односе на грантове непрофитним организацијама од 741.181 КМ (најзначајнији су грантови хуманитарним организацијама и удружењима – 33.735, удружењу пољопривредника – 60.000 КМ, спортским и омладинским организацијама и удружењима – 60.000 КМ), организацијама и удружењима у области здравствене и социјалне заштите и комуналне дјелатности – 133.746 КМ, организацијама и удружењима у области образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе и информација – 43.910 КМ, Ватрогасном друштву Калиновик – 112.725 КМ и остали текући грантови непрофитним субјектима у земљи – 58.825 КМ) и текуће грантове удружењима по пројектима од 159.020 КМ (грант Борачкој организацији – 66.220 КМ, Спортском савезу Калиновик – 54.400 КМ и КУД „Загорје“ – 14.700 КМ и др.).

Остали капитални грантови у земљи исказани су у износу од 309.253 КМ, а највећим дијелом се односе на капитални грант Црквеној општини Калиновик од 20.710 КМ, грант борцима прве категорије од 19.900 КМ и капиталне грантове дате Завичајним удружењима у износу од 222.979 КМ.

У току 2023. године ребалансом буџета, односно по Одлукама Скупштине општине одобрени су и уплаћени капитални грантови Завичајним удружењима, Обаљ (79.960 КМ), Бољановићи (69.641 КМ) и Влахоље (73.378 КМ). Наведена средства су утрошена за насипање (припремне радње за асфалтирање) и асфалтирање локалних путева на подручју наведених села. Набавку, уговарање и надзор над извршењем уговорених радова проводила су завичајна удружења. Обзиром да се у овом случају ради о улагањима у сталну имовину (локални путеви) Општине, иста је била у обавези да као инвеститор, проведе процедуру јавне набавке, као и остале активности у вези реализације предметних радова (уговорање, вршење надзора и др.). Ревизијом је утврђено да су капитални грантови непрофитним субјектима у земљи прецијењени, а издаци за произведену сталну имовину и произведена стална имовина - зграде и објекти потцијењени у најмањем износу од 222.979 КМ, јер су издаци који се односе на инвестиционо одржавање саобраћајних објеката, односно асфалтирање општинских локалних путева, евидентирани на осталим капиталним грантовима непрофитним субјектима у земљи, што није у складу са чланом 61. став (1) и 96. став (1) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, као и чланом 20. став (2. и 3.), 95. став (3) и чланом 105. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 98/16, 115/17, 118/18 и 97/23). Неправилност је отклоњена у току ревизије, те сходно томе није дата препорука.

За додјелу дијела средстава гранта нису дефинисана правила и критеријуми расподјеле средстава, у већини случајева није било јавног оглашавања, средства су додијељена подносиоцима захтјева најчешће без сачињених пројеката, а исти нису оцијењени, ранжирани и нису анализирани ефекти уложених средстава, дио корисника није доставио извјештај о утрошку средстава, што није у складу са чланом 11. Одлуке о извршењу буџета Општине Калиновик за 2023. годину.

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова су исказане у износу од 442.667 КМ, а чине их дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова у износу од 361.892 КМ и

дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова у износу од 80.775 КМ.

Дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова односе се на сталну новчану помоћ која се исплаћује штићеницима установа социјалне заштите и додатак за помоћ и његу другог лица (225.025 КМ), текућу помоћ породицама палих бораца, ратних војних инвалида и цивилних жртава рата (7.169 КМ), помоћ ученицима, студентима и појединцима у области науке и културе (50.390 КМ), текуће помоћи породици, дјеци и младима (21.500 КМ) и остале текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета општине (57.807 КМ).

Дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова односе се на дознаке установама социјалне заштите за смјештај штићеника (80.775 КМ).

Трансфери између или унутар јединица власти, највећим дијелом се односе на трансфере фондовима обавезног социјалног осигурања (8.594 КМ).

Препоручује се начелнику Општине да обезбиди да се за додјелу грантова дефинишу правила и критеријуми, осигура једнакост и транспарентност за све кориснике, анализирају остварени резултати и ефекти датих средстава и да корисници средстава гранта подносе извјештаје о утрошку примљених средстава у складу са чланом 11. Одлуке о извршењу буџета за предметну годину.

6.1.2.2. Издаци

Издаци су исказани у укупном износу од 435.212 КМ, а односе се на издатке за нефинансијску имовину (194.459 КМ), издатке за отплату дугова (240.098 КМ) и остале издатке (655 КМ). По налазу ревизије издаци су потцијењени за износ од 222.979 КМ (објашњено у тачки 6.1.2.1. извјештаја).

Издаци за нефинансијску имовину односе на издатке за изградњу и инвестиционо одржавање зграда и објеката (103.256 КМ), за набавку опреме (81.113 КМ), драгоцености (440 КМ) и залихе, материјала, ситног инвентара, ауто-гума и одјеће (9.650 КМ).

Издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката су исказани у износу од 96.236 КМ, а највећим дијелом се односе на изградњу Калиновачке куће у износу од 63.183 КМ (за дио који се финансира из властитих средстава), уређење рјечних корита (7.020 КМ) и геодетских радова за снимање ситуације терена – са израдом уздужног профила од резервоара „Кутско врело“ до резервоара „Пушина“ (6.581 КМ).

Издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију објеката исказани су у износу од 7.020 КМ, а по налазу ревизије исти су потцијењени у најмањем износу од 222.979 КМ (објашњено у тачки 6.1.2.1. извјештаја).

Издаци за набавку опреме највећим дијелом се односе на набавку опреме за видео надзор (30.391 КМ) и ватрогасне опреме (30.037 КМ).

Издаци за залихе материјала, ситног инвентара и аутогума највећим дијелом се односе на набавку ауто-гума (5.742 КМ) и медицинског материјала (3.906 КМ) у Дому здравља.

Издаци за отплату дугова односе се на издатке за отплату главнице дуга која доспијева у 2023. години по основу намјенског кредита за капиталне инвестиције који је уговорен са Банком поштанска штедионица и реализован 2022. године.

6.1.3. Буџетски дефицит

У обрасцу ПИБ исказан је буџетски дефицит у износу од 8.982 КМ који представља збир разлике између збира буџетских прихода и примитака за нефинансијску имовину (4.628.582 КМ) и збира буџетских расхода и издатака за нефинансијску имовину (4.637.564 КМ).

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање је исказано у износу од 365.018 КМ, а представља збир нето задуживања исказаних у негативном износу од 240.098 КМ), осталих нето примитака (900 КМ) и расподјеле суфицита из ранијих периода (604.216 КМ).

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању је исказана у износу од 356.036 КМ, што представља разлику између буџетских средстава (5.234.353 КМ) и буџетских издатака (4.878.317 КМ).

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи у Билансу успјеха су исказани у износу од 4.693.134 КМ по основу буџетских прихода исказаних у извјештају о извршењу буџета у износу од 4.222.794 КМ (наведени под тачком 6.1.1. извјештаја) и прихода обрачунског карактера у износу од 470.340 КМ.

Приходи обрачунског карактера највећим дијелом се односе на приходе од продаје имовине (90.291 КМ), помоћи у природи (327.114 КМ) и приходе обрачунског карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа (51.652 КМ).

Приходи од продаје имовине односе се на укњижене добитке од продаје парцела – земљишта у оквиру Туристичког комплекса на Зеленгори.

Помоћи у природи највећим дијелом се односе на донацију ватрогасног возила – цистерне добијеног од стране Ватрогасног савеза Републике Српске (260.000 КМ) и донацију заштитне опреме и материјала (Covid) Дому здравља испоручену од стране Фонда здравственог осигурања (31.298 КМ) и пренос теренског возила „Лада нива - травел комфорт“ у власништво Дома здравља (33.495 КМ).

Приходи обрачунског карактера – помоћи у природи су прецијењени за износ од 33.495 КМ, као и расходи од усклађивања вриједности имовине за 2.395 КМ и расходи обрачунског карактера – дате помоћи у природи за износ од 31.100 КМ, јер пренос имовине који је извршен без накнаде између буџетских корисника који припадају истој јединици власти није евидентиран у складу са чланом 62. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Приходи обрачунског карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа се односе на приходе по основу закупа нефинансијске имовине (ненаплаћена потраживања од фирме „Sinohidro“ – 28.080 КМ, Пољопривредне задруге Гвозно – 11.750 КМ, Зеленгора д.о.о. – 5.000 КМ и др.).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се евидентирање преноса имовине између буџетских корисника који припадају истој јединици власти унутар исте ГКТ врши према члану 62. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.2.2. Расходи

Расходи у Билансу успјеха су исказани у износу од 5.326.315 КМ, а чине их расходи исказани у периодичном извјештају о извршењу по рачуноводственим фондовима у износу од 4.443.105 КМ (тачка 6.1.2.1. извјештаја) и расходи обрачунског карактера исказани у износу од 883.210 КМ.

Расходи обрачунског карактера односе се на набавну вриједност реализованих залиха ситног инвентара и ауто - гума (9.650 КМ), расходе по основу амортизације (557.661 КМ), расходе од усклађивања вриједности имовине (284.799 КМ) и дате помоћи у природи (31.100 КМ).

Општина је обрачун трошкова амортизације за 2023. годину вршила према прописаним стопама из Правилника о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 110/16) и исказала расходе амортизације за зграде и објекте (330.943 КМ), опрему (170.503 КМ), инвестициону имовину (38.338 КМ) и нематеријалну произведену имовину (17.877 КМ). Према налазу ревизије потцијењени су расходи по основу амортизације и корекција вриједности опреме за износ од 7.577 КМ, а нето вриједност опреме и резултат текуће године прецијењени за наведени износ, јер Туристичка организација није извршила обрачун амортизације за 2023. годину, што није у складу са чланом 26. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Неправилност је отклоњена у току ревизије, те сходно томе није дата препорука.

Расходи од усклађивања вриједности имовине највећим дијелом се односе на усклађивање вриједности краткорочних потраживања (199.349 КМ) евидентираних на основу Извјештаја из јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01-31.12.2023. године и расходе по основу извршене процјене имовине у Дому здравља (60.529 КМ). Према налазу ревизије, расходи од усклађивања вриједности имовине су потцијењени у износу од 287.403 КМ (потцијењени за 289.798 КМ – тачка 6.3.1.1. извјештаја, а прецијењени за износ од 2.395 КМ – тачка 6.2.1. извјештаја).

Помоћи у природи дате правним лицима у земљи (31.100 КМ) се односе на уступљено теренско возило „лада нива - травел конфор“ у складу са Одлуком о преносу права својине од 26.12.2022. године на Дом здравља. Према налазу ревизије помоћи у природи су прецијењене за исказани износ (тачки 6.2.1. извјештаја).

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха као разлика прихода (4.693.134 КМ) и расхода (5.326.315 КМ) исказан је негативан финансијски резултат у износу од 633.181 КМ. Према налазу ревизије исказани финансијски резултат у негативном износу треба увећати за 74.396 КМ (тачка 6.2.1, 6.2.2, 6.3.1.1. и 6.3.3. извјештаја).

6.3. Биланс стања

6.3.1. Актива

На дан 31.12.2023. године исказана је пословна актива у износу од 24.650.351 КМ бруто вриједности, 6.312.225 КМ исправке вриједности и 18.338.126 КМ нето вриједности, а чине је текућа и стална имовина. Према налазу ревизије текућа имовина је прецијењена у износу од 289.798 КМ, а стална имовина потцијењена у износу од 215.402 КМ, што је наведено под тачкама 6.3.1.1. и 6.3.1.2. извјештаја.

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина се односи на краткорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у текућим средствима.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења је исказана у нето износу 2.611.478 КМ (бруто вриједност у износу од 2.809.417 КМ и исправке вриједности у износу од 197.939 КМ), а чине је готовина, краткорочна потраживања, краткорочна разграничења, те краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти.

Готовина је исказана у износу од 1.929.633 КМ и односи се на средства на банковним рачунима (1.884.899 КМ) и на средства у благајни (44.734 КМ). Општина код пословних банака има седам отворених рачуна (у сједишту Општине не постоји банка).

Краткорочна потраживања су исказана у нето износу од 506.984 КМ (бруто вриједност у износу од 702.373 КМ и исправка вриједности у износу од 195.389 КМ), а највећим

дијелом се односе на потраживања по основу продаје и извршених услуга (455.960 KM), за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (41.031 KM) и остала краткорочна потраживања (9.353 KM).

Потраживања по основу продаје и извршених услуга односе се највећим дијелом на потраживања за продато земљиште у оквиру Туристичког комплекса „Зеленгора“ (389.675 KM) и потраживања по основу закупа пословних простора и земљишта и заузимања јавних површина (53.448 KM).

Помоћна евиденција о наведеним потраживањима није ажурна и од стране Општине нису предузимане активности у циљу побољшања наплате наведених потраживања, што није у складу са чланом 22. Упутства о обрачуноу, наплати и контроли наплате непореских прихода Општине Калиновик.

Спорна потраживања по основу продаје у земљи у износу од 54.244 KM највећим дијелом односе се на спорна потраживања од физичких и правних лица по основу закупа пословних простора и заузимања јавних површина.

Ревизијом је утврђено да су потцијењена спорна потраживања и корекција потраживања по основу продаје у земљи, као и расходи од усклађивања вриједности имовине у износу од 289.798 KM, а прецијењена потраживања по основу продаје у земљи и финансијски резултат текуће године за исти износ, јер није вршена процјена наплативости потраживања по основу продатих парцела/земљишта из 2021 и 2022. године која нису наплаћена у року од 12 мјесеци од датума доспијећа, што није у складу са чланом 73. став (1. и 2.) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Наведена неправилност је отклоњена у току вршења ове ревизије (исправка грешке из ранијег периода је извршена у складу са MPC JC 3 – рачуноводствене политике, рачуноводствене процјене и грешке), тако да за исту није дата пропорука.

На рачуну потраживања од продаје роба и услуга није исказан дуговни и потражни промет у износу од 495.929 KM, јер по испостављеним фактурама за извршене амбулантне услуге и услуге превоза пацијената (1/12), нису евидентирана потраживања од Фонда здравственог осигурања Републике Српске, што није у складу са одредбама члана 68. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Евидентирање код Дома здравља је вршено приликом уплата Фонда директно на приходима од пружања амбулантних услуга. На потраживањима је исказано ненаплаћено потраживање у износу од 12.794 KM које се односи на услуге (1/12) из децембра 2023. године.

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе односе се на потраживања по основу пореских и непореских прихода, а према Извјештају из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01.31.12.2023. године исказан је износ од 41.031 KM.

Спорна потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе исказана су према Извјештају из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01.-31.12.2023. године у износу од 141.145 KM.

Остала краткорочна потраживања односе се највећим дијелом на потраживања по основу расподјеле јавних прихода на дан 31.12.2023. године.

Краткорочна разграничења исказана су у износу од 33.082 KM, а највећим дијелом односе се на краткорочно разграничене расходе, односно унапријед плаћене премије осигурања и унапријед плаћене трошкове електричне енергије за рачун фирме „Sinohidro“ (закупац објеката у Горњем логору).

Краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти исказана је у износу од 110.482 KM, а највећим дијелом се односи на потраживања по основу трансфера од Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за пројекат Калиновачка кућа (50.000 KM), Министарства управе и

локалне самоуправе по основу неразвијене општине (40.225 KM) и Министарства здравља и социјалне заштите у износу од 19.855 KM (по основу права из социјалне заштите од 11.605 KM и по основу пројекта „Једнака шанса за све“ од 8.250 KM).

Нефинансијска имовина у текућим средствима исказана је у износу од 31.297 KM и у цјелости се односи на залихе заштитне опреме и материјала (Covid) у Дому здравља.

Нефинансијска имовина у текућим средствима, односно стална имовина намијењена продаји није исказана, а према налазу ревизије иста је потцијењена за неевидентирани ефекте процјене земљишта у оквиру Регулационог плана - парцеле Туристичког комплекса „Зеленгора I и II“ (објашњено у тачки 6.3.1.2. извјештаја).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се предузму мјере за наплату краткорочних потраживања у складу са чланом 22. Упутства о обрачуну, наплати и контроли наплате непореских прихода Општине Калиновик и другим важећим прописима.

Препоручује се директору Дома здравља да обезбиједи да се евидентирање потраживања по основу извршених амбулантних услуга и услуга превоза пацијената врши на обрачунском основу, у складу са одредбама члана 68. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина је исказана у нето износу од 21.840.934 KM бруто вриједности, 6.114.286 KM исправке вриједности и нето вриједности 15.726.648 KM, а чине је дугорочна финансијска имовина и разграничења и нефинансијска имовина у сталним средствима.

Дугорочна финансијска имовина исказана је у бруто/нето износу од 23.808 KM, а чине је дугорочни пласмани бруто/нето вриједности од 4.000 KM и дугорочна потраживања бруто/нето вриједности од 19.808 KM.

Дугорочни пласмани се односе на акције и учешћа у капиталу (оснивачки улози) у зависним или повезаним лицима ЈУ Центар за социјални рад (2.000 KM), ЈУ „Дом за старија лица Калиновик“ (2.000 KM) и ЈКП „Рад“ у износу од 1 KM. Општина није извршила консолидацију капитала за ЈУ „Дом за старија лица“ Калиновик и ЈКП „Рад“ (тачка 6. извјештаја). Основни капитал у презентованом Билансу стања и Рјешењу о регистрацији ЈКП „Рад“ Калиновик, није усаглашен.

Дугорочна потраживања се највећим дијелом односе на одгођена потраживања по основу накнаде за шуме за које је продужен рок плаћања, а евидентирана су на основу Извјештаја из јединствене евиденције Пореске управе Републике Српске о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01.31.12.2023. године.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у нето износу од 15.702.840 KM (бруто вриједност 21.817.126 KM и исправка вриједности 6.114.286 KM), а чине је произведена стална имовина нето вриједности од 9.468.043 KM (бруто вриједности 15.582.275 KM и исправке вриједности 6.114.232 KM), драгоцјености (626 KM), непроизведена стална имовина (6.035.308 KM) и нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми (198.863 KM). По налазу ревизије нефинансијска имовина у сталним средствима је потцијењена у најмањем износу од 215.402 KM (тачка 6.1.2.1. и 6.2.2. извјештаја).

Општина је 2019. године на основу Одлуке Владе Републике Српске о преносу неперспективних локација и осталих непокретности у бившој касарни „Неретва-Горњи логор“ и елабората овлаштеног процјењивача, укњижила имовину и објекте у вриједности од 1.109.139 KM. Значајна вриједност додијелене имовине није призната и исказана у пословним књигама Општине, јер наведеном процјеном није обухваћено припадајуће земљиште површине од 4.748 м², шума 1-4 класе на површини од 80 ha

(хектара) и објекти инфраструктуре (паркинзи, игралишта и водоводи), што није у складу са чланом 20. став (7), 29. став (7) и 31. став (3) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике Произведену сталну имовину чине нето вриједност зграда и објеката (6.245.343 КМ), постројења и опреме (875.606 КМ), инвестиционе имовине (2.206.450 КМ) и нематеријалне произведене имовине (140.644 КМ).

Зграде и објекте чине стамбени објекти и јединице (640.865 КМ), пословни објекти и простори (1.520.730 КМ), саобраћајни објекти, путеви, вањска расвјета и тротоари (2.378.118 КМ) и остали објекти - водоводи, споменици и др. (1.705.630 КМ).

Стамбени објекти и јединице се највећим дијелом односе на стамбене објекте и објекте за смјештај бивше касарне у Горњем логору (306.272 КМ) и зграду општине (88.658 КМ).

Пословни објекти и простори највећим дијелом се односе на објекат ЈУ Дом за старија лица Калиновик (856.948 КМ), спортско-рекреативне објекте (104.045 КМ), Етно кућу – Зеленгора (150.377 КМ), објекте бивше касарне у Доњем логору (211.980 КМ) и зграду Дома здравља (120.719 КМ).

Саобраћајни објекти се највећим дијелом односе на локалне категорисане и некогорисане путеве, градске улице и тротоаре и јавну расвјету, а исти су према налазу ревизије потцијењени за износ од 222.979 КМ (тачка 6.1.2.1. извјештаја).

Остали пословни објекти се највећим дијелом односе на водоводну и канализациону мрежу (1.094.031 КМ), споменике (333.664 КМ) и паркове (236.520 КМ).

Постројења и опрема односе се на моторна и теренска возила и остала превозна средства (617.625 КМ), канцеларијска, комуникациона, рачунарска, расхладна и заштитна опрема (71.729 КМ), медицинска опрема, опрема за образовање, науку, културу и спорт (150.997 КМ), ватрогасна и комунална опрема, машине и остала опрема (35.255 КМ). По основу набавке ватрогасног возила „Урал“ вриједност опреме у 2023. години је увећана за 290.037 КМ (из донације Ватрогасног савеза Републике Српске финансиран је износ од 260.000 КМ). Према налазу ревизије опрема је прецијењена за износ од 7.577 КМ (тачка 6.2.2. извјештаја).

Инвестициона имовина се односи на земљиште и грађевинске објекте бивше Фарме „Павловац“ дате у оперативни закуп Пољопривредној задрузи Гвозно (1.044.573 КМ), хотел и објекти за смјештај бивше касарне „Неретва“ – Горњи логор (712.338 КМ) дате у закуп кинеској фирми „Sinohidro Corp Ltd“ Филијала Бања Лука и објекти и земљиште Пилане Јажихи (449.538 КМ) дате у закуп фирми „Зеленгора“ д.о.о.

Нематеријалну произведену имовину чине шумско-привредна основа за шуме у приватном власништву (10.262 КМ), регулациони планови (51.034 КМ) и техничка документација прибављена за потребе електрификације подручја обухваћеног регулационим планом - Туристичког насеља „Зеленгора I и II“ (78.719 КМ).

Непроизведена стална имовина односи се на пољопривредно земљиште (5.963.470 КМ) и остало грађевинско земљиште од (71.838 КМ).

Дио пољопривредног земљишта односи се на земљиште Катастарске општине Зеленгора укупне површине од 242,47 ха које је евидентирано 2014. године.

Скупштина општине Калиновик је за дио земљишта претходно наведене Катастарске општине Одлукама Скупштине општине од 02.07.2021. и 19.04.2022. године усвојила Регулационе планове Туристичког комплекса „Зеленгора I“ и „Зеленгора II“ којима је, између осталог, утврђен план грађевинских и регулационих линија и план парцелизације. Процијењена тржишна вриједност дијела земљишта Туристичког комплекса Зеленгора према процјенама од 03.08.2021. године (37 парцела укупне површине од 11.119 м²) и 01.08.2022. године (97 парцела укупне површине од 28.513 м²) које је извршио вјештак грађевинске струке, износи 1.345.315 КМ.

Скупштина општине је донијела четири Одлуке о продаји некретнина путем огласа уз провођење лицитације у периоду 2021-2023. година, а почетне цијене су за већину парцела одређене у већим износима од процијењених. Након проведених лицитација у 2021. и 2022. години продато је 78 парцела, а у 2023. години 29 парцела.

Након извршених процјена земљишта Туристичког комплекса „Зеленгора I и II,“ Општина није извршила његову ревалоризацију, а наведено земљиште које није продато до краја 2023. године, није класификовано и вредновано као имовина намјењена продаји, што није у складу са чланом 29. став (7), 42., 43. став (1. и 4.) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми односи се на пројекат ски-лифта (123.736 КМ) и куповину шумарске куће у Шумадијској улици (75.127 КМ).

Препоручује се начелнику да обезбједи да се:

- **вредновање и евидентирање дијела додијељене имовине (објеката инфраструктуре, земљишта и шума) бивше војне касарне „Неретва – Горњи логор“ врши у складу са чланом 20. став (7), 29. став (7) и 31. став (3) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и**
- **након извршене процјене земљишта у складу са чланом 29. став (7) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике изврши његова ревалоризација, а земљиште које је намијењено продаји класификује и вреднује у складу са чланом 42. и 43. став (1. и 4.) наведеног Правилника.**

6.3.2. Пасива

На дан 31.12.2023. године исказана је пословна пасива у износу од 18.338.126 КМ, а чине је обавезе и разграничења и властити извори. По налазу ревизије укупна пасива је прецијењена у износу од 65.114 КМ.

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе и разграничења исказани су у износу од 2.540.838 КМ, а чине их краткорочне обавезе и разграничења и дугорочне обавезе и разграничења.

Краткорочне обавезе и разграничења су исказане у износу од 501.157 КМ, а највећим дијелом се односе на обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана (217.409 КМ), обавезе за лична примања запослених (42.429 КМ), обавезе из пословања (78.039 КМ), обавезе за камате по зајмовима (139.819 КМ) и обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите (21.249 КМ).

Обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину односе се на дио обавеза по дугорочном кредиту узетом од Банка поштанска штедионица (БПШ), које доспијевају у 2024. години.

Обавезе за лична примања запослених односе се на обавезе за бруто плате запослених и бруто накнаде плата за децембар 2023. године за Дом здравља.

Обавезе из пословања се највећим дијелом односе на обавезе за набавку роба и услуга у земљи (59.546 КМ), набавку сталне имовине у земљи (6.581 КМ) и на обавезе према физичким лицима у земљи (10.885 КМ).

Обавезе за камате по зајмовима односе се на обавезе Дом здравља из ранијег периода.

Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите највећим дијелом се односе на обавезе за субвенције за откуп млијека (3.733 КМ) и ЈКП „Рад“ (3.685 КМ) и обавезе за грантове – капиталне помоћи грађанима и удружењима (12.330 КМ).

Општина је до рока за састављање финансијских извјештаја измирила све пренесене краткорочне обавезе из 2023. године.

Дугорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 2.039.681 КМ, а односе се на дугорочне обавезе по зајмовима. Општина је 02.08.2022. године закључила Уговор о дугорочном кредиту за капиталне инвестиције са Банком поштанска штедионица у износу од 2.500.000 КМ. Према Одлуци Скупштине општине о дугорочном задужењу општине Калиновик за финансирање капиталних инвестиција намјенским кредитним средствима ће се финансирати електрификација подручја Зеленгоре које је обухваћено Регулационим планом у износу од 500.000 КМ, асфалтирање локалних путева у износу од 800.000 КМ, изградња главног резервоара за питку воду - Пушина у износу од 200.000 КМ и куповина ски-лифта у износу од 100.000 КМ.

6.3.2.2. Властити извори средстава

Властити извори су исказани у износу од 15.797.288 КМ, а чине их трајни извори средстава (6.718.371 КМ), резерве (9.762 КМ), финансијски резултат ранијих година (9.702.336 КМ) и финансијски резултат (губитак) текуће године (633.181 КМ). Трајне изворе средстава чини вриједност имовине која не подлијеже обрачуну амортизације, а чија вриједност је утврђена у ранијим обрачунским периодима.

Ревизијом је утврђено да су властити извори прецијењени у износу од 74.395 КМ, јер је финансијски резултат текуће године исказан у мањем износу за наведени износ (6.2.3. тачка извјештаја).

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Општина није евидентирала пословне догађаје у ванбилансној евиденцији сходно члану 89. став (1) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, јер није евидентирана опрема која је уступљена Дому здравља на коришћење од Фонда здравствене заштите, у циљу имплементације новог софтвера породичне медицине.

Неправилност је отклоњена у току ревизије, те сходно томе није дата препорука.

6.4. Биланс новчаних токова

На основу исказаног негативног нето новчаног тока из пословних активности од 314.990 КМ, позитивног нето новчаног тока из инвестиционих активности од 163.597 КМ и негативног нето новчаног тока из активности финансирања од 240.098 КМ у 2023. години, стање готовине на крају периода је исказано у износу 1.929.633 КМ.

Биланс новчаних токова није састављен на начин како је то прописано чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, јер су за 222.979 КМ мање исказани новчани токови из инвестиционих активности, а више исказани новчани токови из пословних активности (издаци за изградњу и прибављање путева су мање исказани за износ од 222.979 КМ, а капиталне помоћи више за наведени износ), јер издаци за изградњу и прибављање путева нису евидентирани у складу са чланом 105. став (6) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се извјештај о новчаним токовима саставља у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и у складу са МРС ЈС 2 – Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје је у складу са одредбама МРС - ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15. ц и 38 објелодањено да су финансијски извјештаји Општине састављени у складу са начелом сталности

пословања, уз претпоставку да Општина неће обуставити пословање у догледној будућности. Ревидирани финансијски извјештаји не указују да је поменуто начело нарушено.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према достављеним информацијама за потребе ревизије против Општине у току 2023. године, није било судских спорова. Није документовано да је било спорова које је Општина водила против трећих лица. У Извјештају о раду Правобранилаштва Републике Српске за период 01.01 - 31.12.2023. године наведено је да Општина Калиновик нема неријешених судских спорова.

Општина је у Напоменама уз финансијске извјештаје као потенцијалну обавезу навела судски спор и објелоданила информацију везану за обавезу Општине према извођачу радова за асфалтирање локалних путева, улица и прилаза по основу Уговора из 2018. године, који није у потпуности реализован због спора између надзорног органа и извођача.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз Консолидоване финансијске извјештаје за 2023. годину сачињене су Напомене за период 01.01-31.12.2023. године које пружају информације о Општини, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама. Међутим, у Напоменама нису објелодањене додатне информације о обрачунским приходима, расходима за текуће и капиталне грантове, информације о земљишту које је намијењено за продају, расподјели суфицита, као и друге финансијске и нефинансијске информације које могу да послуже за разумијевање постојећег или очекиваног стања у складу са чланом 46. тачка 9) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Центар за социјални рад је уз обрасце годишњих финансијских извјештаја презентовао документ „Финансијски извјештај“ који нема форму и елементе писаног образложења према члану 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, већ форму извјештаја о пословању. Уз финансијске извјештаје за 2023. годину буџетски корисници Дом здравља, Народна библиотека, Гимназија и Туристичка организација сачинили су и писана Образложења која пружају неопходне опште податке о корисницима, прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственој основи и примијењеним рачуноводственим политикама, међутим, у Образложењима нису објелодањене информације о постојању или непостојању значајне неизвјесности у вези са сталношћу пословања, што није у складу са MPC JC 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 38).

Препоручује се начелнику и директору Дома здравља, Центра за социјални рад, Туристичке организације, Гимназије и Народне библиотеке да обезбиједи да се напомене уз финансијске извјештаје сачињавају и информације објелодањују у складу са захтјевима MPC-JC 1 - Презентација финансијских извјештаја и члану 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Ревизијски тим

Божидар Кувела, с.р.

Невена Малишановић, с.р.